



KARTA
YA D'AR BREZHONEG
EVIT DIORREN PADUS
AR BREZHONEG



OFIS PUBLIK
AR BREZHONEG
OFFICE PUBLIC
DE LA LANGUE BRETONNE



Kenemglev paliou Ya d'ar Brezhoneg

Departamant ar Mor-Bihan – Ofis publik ar brezhoneg

ETRE

Departamant ar Mor-Bihan, a zo e sez e Ti an Departamant, 2 straed Sant-Tropetz, CS 82400 e Gwened (56009), dileuriet gant an ao. David LAPPARTIENT, prezidant ar c'huzul-departamant, engwiriet a-ratozh evit sinañ ar c'henemglev-mañ dre ziviz emvod ar c'huzul-departamant ar 17 a viz Kerzu 2021.

anvet amañ da-heul « an departamant », diouzh un tu,

hag

Ofis publik ar brezhoneg (diazezadur publik a genlabour sevenadurel) a zo e sez sokial e Kerampuilh 29270 Karaez, bet krouet dre ziferad-prefed d'ar 17 a viz Gwengolo 2010, dileuriet gant e brezidant , an ao. Paul MOLAC, karg m'eo bet anvet warni dre ziviz kuzul-merañ an diazezadur publik ar 4 a viz Here 2021.

Anvet amañ da-heul « ofis publik ar brezhoneg », diouzh un tu all,

Raklavar

E kalon identelezh departamant ar Mor-Bihan emañ ar brezhoneg. A-c'houde ouzhpenn 1500 vloaz e vez komzet en hon tiriad ha roet en deus e anv d'hon departamant : « Mor-Bihan ». An hini nemetañ o kaout un anv brezhonek ofisiel eo hon departamant.

Dre ma vez kavet ennañ tost da 40 000 yezher eus ar yezh keltiek nemeti a vez komzet war gevandir Europa e vez kaset ur politikerezh youlek evit ar brezhoneg gant an departamant. Ezel diazezer eus an diazezadur publik « Ofis publik ar brezhoneg » eo an departamant ha skoazellañ a ra a-du-rall rouedad stank ar c'hevredigezhioù, an emglevioù-bro ha tiez ar vro, stummadur luskerion ha kelennerion ar c'hentelioù-noz, ar radioioù brezhonek. Lakaat a ra ivez un dalc'had brezhonek da greskiñ e mediaoueg an departamant.

War tachenn ar sevenadur hag an arz e vez harpet gant an departamant an darvoudoù pennañ hag ar frammoù brasañ a skign hag a gelenn danvez ar rannvro, diazezet evit an darn vrasañ anezhe er Mor-Bihan. Gallout a reer ober anv eus festival etrekeltiek an Orient, ar greizenn Amzer Nevez e Plañvour, Sonerion e Plañvour ha Pleuwigner, Kreiz Breizh Akademi – DROM e

Langoned ha Plañvour, Kenleur en Alre, hag ivez kampionad Breizh sonerezh ha dañs hengounel Gourin.

Kemer a ra perzh an departamant ivez evit mirout ha talvoudekaat ar glad sevenadurel ha yezhel. Ur post zo gouestlet e diellaoueg an departamant d'an diellañ, treiñ ha talvoudekaat an dastumadoù kozh. Harpañ a ra ivez ar frammoù karget da wareziñ memor ar yezh. Skoazellañ a ra al labour studiañ ha kodifiañ ar gallaoueg.

Evit a sell ouzh an deskadurezh e tegas an departamant e skoazell d'ar skolaj Diwan. Krouet en deus klasoù arz arnodel er skolaioù en-dro da grouidigezh Klass Bagad ha Dañs. En tu-hont da skignañ ar c'houlzadoù bloaziek evit ar c'hentelioù brezhonek e harp ar rouedadoù kerent skolidi divyezhek hag aozadurioù stummañ ar Mor-Bihan.. En ur mod teknikel koulz hag arc'hantel e kemer perzh an departamant er stignad DESK hag a ro an tu da stummañ ar gelennerion vrezhonek da zont. Dre Ofis publik ar brezhoneg e kemer perzh an departamant e diorroidigezh an divyezhegezh adal an oad tenerañ. Hag erziwezh, evit aesaat an ober gant ar yezh en deus divizet an departamant e c'hallfe e wazourion ober o mad eus ar stummadurioù war ar yezh kinniget gant ar c'hKBMPT.

War dachenn e varregezhioù piaouel ez eus ouzhpenn pemzek vloaz e oa bet divizet gant an departamant lakaat panelloù rouedad hentoù an departamant da vout divyezhek

Hiziv e fell d'an departamant sevel ur raktres boutin gant Ofis publik ar brezhoneg gant palioù lakaat ar yezh da emdreiñ hag ober ganti. Rak renket e vez ar brezhoneg e-touez ar yezhoù « en arvar da vat » gant an UNESCO hiziv an deiz. Kendeurel a ra ar brezhoneg da identelezh an departamant, da binvidigezh sokial ha sevenadurel e annezidi hag ur chañs vras eo evit amzer skol ar vugale e stern ar c'helenn divyezhek galleg-brezhoneg. Met ar brezhoneg zo en ur stad a ranker teurel evezh bras outañ.

Meur a destenn etrebroadel bet gwiriekaet gant Frañs a zegas da soñj pegen pouezus eo an diseurtelezh yezhel. Gallout a reer ober anv da skouer eus Disklêriadur hollvedel gwirioù mab-den, Karta ar gwirioù diazez gant Unaniezh Europa pe Kendivizad an UNESCO evit gwareziñ ar glad sevenadurel dizanvezel. Bonreizh ar 5vet Republik a zegas da soñj en he mellad 75-1 ez eo « ar yezhoù rannvro ul lodenn eus glad Frañs ». Ha kement ha klozañ, al lezenn niv. 2021-641 eus an 21 a viz Mae 2021 o tennañ da warez glad ar yezhoù rannvroel hag d'an doare d'o c'has war-raok he deus roet ur stern lezennel d'ar panellerezh divyezhek hag he deus kemmet kod ar glad en ur embann e « kenlabour ar Stad hag ar strollegezhioù tiriadel evit kelenn, skignañ ha kas ar yezhoù-se war-raok ».

En tu-hont d'ar skoazelloù da ziorren ha da wareziñ ar brezhoneg diazezet ha lakaet da dalvezout c'hoazh ez eus fellet da zepartamant ar Mor-Bihan, war diazez ar garta Ya d'ar brezhoneg, skoulmañ ur c'henemglev palioù gant Ofis publik ar brezhoneg evit kendeurel gwelloc'h da zegas startijenn d'ar brezhoneg ha da lakaat e implij da vout dedennus.

KEMENT-MAÑ LAVARET, DIVIZET EO BET AR PEZH ZO DA-HEUL :

MELLAD 1 : ABEG AR C'HENEMGLEV

Er c'henemglev-mañ e roer da c'houzout dre ar munud peseurt ahelioù ha diarbennoù a vo lakaet e pleustr gant departamant ar Mor-Bihan etre 2022 ha 2026 evit skoazellañ ar brezhoneg hag ivez ar skoazell a vo lakaet war-sav gant Ofis publik ar brezhoneg.

MELLAD 2 : ENGOUESTLOÙ AN DEPARTAMANT

Gouestlañ a ra an departamant lakaat 23 ober da dalvezout hervez 3 ahel :

- Diskouez ar brezhoneg ;
 - Skignañ anaoudegezh ar yezh ;
 - Ober gant ar brezhoneg dre gomz ha dre skrid en darempredoù gant ar c'hevredig.
- (An holl ziarbennoù a gaver er stagadenn 1)

MELLAD 3 : ENGOESTL OFIS PUBLIK AR BREZHONEG

Gouestlañ a ra an Ofis publik degas e skoazell d'an departamant evit kas an oberoù meneget er mellad 2 da benn, en o zouez an titouriñ hag ar c'hemer perzh en ensavadurioù diseurt..

Emellout a ra en holl dachennoù liammet ouzh diorren ha kas ar yezh war-raok ha respont a ra d'ar goulennoù a bep seurt (enklaskoù war stad ar brezhoneg, enklaskoù lec'hanvadurel, enklaskoù termenadurel, troidigezhioù, alioù diwar-benn ar panellerezh, adlenn...).

A-hend-all e ouestl an Ofis publik bastañ d'an holl ezhommoù treiñ a zeuio diwar an diarbennoù divizet gant an departamant.

MELLAD 4 : PADELEZH, TERMEN KAS DA BENN HA PRIZIAÑ

Evit 5 bloaz ez eo skoulmet ar c'henemglev palioù-mañ adalek ar 1añ a viz Genver 2022 betek an 31 a viz Kerzu 2026.

Lakaat an diarbennoù meneget er mellad 2 da dalvezout ne c'hellou bout graet nemet tamm-ha-tamm. Gard eo youl an departamant kas an holl oberoù da benn er 5 bloaz a zeu, e vo priziet al labour-se asambles bep bloaz evit adreizhañ doareoù ober berzh an emglev.

MELLAD 5 : FREUZIDIGEZH

Ma ne vefe ket doujet d'an engouestloù enskrivet er c'henemglev-mañ gant un tu pe gant an all e c'hallfe hemañ bout freuzet dre wir leun gant un tu pe gant an all goude ma vo tremenet un termen miz da-heul bout kaset ul lizher erbedet gant skrid-degemer o talvezout da redi-groñs.

MELLAD 6 : KOMPEZAÑ AR BREUDOÙ

Kement breud a c'hallfe dont diwar ar c'henemglev-mañ a vo lakaet dindan lezenn Frañs ha kembeli lez-varn velestradurel Roazhon.

Graet e Gwened, d'an

E div skouerenn orin

Prezidant ar C'huzul-departamant

Prezidant Ofis publik ar brezhoneg

David LAPPARTIENT

Paul MOLAC

STAGADENN 1

OBEROÙ DA VOUT LAKAET E PLEUSTR

AHEL KENTAÑ Diskouez ar brezhoneg
--

Evit ma vo ur yezh ur mad boutin kenlodet etre an holl (yezherion pe get), evit ma vo fiziañs er yezherion hag evit ma komzint ar yezh e-maez o c'helc'h prevez, evit ma vo dedennet an dud divrezhonek ganti, ez eo pouezus e vefe eus ar yezh er vuhez pemdez. Graet e vez endro yezhel eus an dra-se.

Evit ar panellerezh e ranker kaout ur c'hinnig kevatal eus an div yezh (font ha ment an arouezennoù heñvel) evit un divyezhegezh heberzh.

Panellerezh hent

1	Kenderc'hel da lakaat staliañ panneloù divyezhek war an hentoù-departamant
2	Pa vez cheñchet ar panneloù : divyezhekaat ar menegoù war ar panneloù-hent
3	Lakaat war-sav ur steuñv liesvloaziek evit krouiñ ha staliañ panneloù divyezhek evit mont tre hag e-maez an departamant
4	Adwelet ar garta c'hrafek tamm-ha-tamm evit kinnig an div yezh en un doare ingaloc'h
5	Skoazellañ ar c'humunioù en o raktresoù panellerezh hag a c'hallfe bout arc'hantaouet e stern ar PKT

Panellerezh savadurioù an Departamant

6	Monet war-zu an divyezhegezh evit kement panellerezh nevez zo e savadurioù an Departamant (KMS, Skolajoù,...) da-geñver ar sevel, ar reneveziñ pe ar cheñch panneloù
7	Lakaat panneloù divyezhek e panellerezh Ti an Departamant pa vint cheñchet
8	Kreskiñ plas an divyezhegezh galleg-brezhoneg e panellerezh glad istorel an departamant hag an tachennoù natur kizidik pa c'haller.

Kehentiñ ensavadurel

9	Kas muioc'h a gartoñsoù pe a bosteloù pediñ divyezhek evit an abadennoù aozet gant an Departamant pa c'haller
10	Treiñ titouroù pennañ lec'hiennoù kenrouedad an Departamant
11	Krouiñ patromoù paperaerezh gant talbennoù divyezhek
12	Kinnig sinadurioù elektronek divyezhek d'an dilennidi ha da wazourion an departamant a c'houlennfe kaout.
13	Kas da benn ur wezh ar bloaz ur c'houlzad kehentiñ niverel evit kizidikaat d'an dalc'hoù a denn d'ar yezh ha lakaat anavezout politikerezh yezh an Departamant
14	Divyezhekaat, pa c'haller, ar skritelloù pe ar skorioù-gwelet krouet gant an Departamant

EIL AHEL
Skignañ anaoudegezh ar yezh

Evit ma c'hallfe ur yezh bevañ ha bleuniañ en ur gevredigezh e rank kaout un niver bras a-walc'h a gomzerion eus an holl rummadoù-oad. An endro yezhel divyezhek ne vo talvoudus nemet e kement ma reer ivez ar pezh zo ret evit ma kresko an niver a dud a gomz ar yezh.

15	Degas ur c'hizidikaat d'ar brezhoneg e stummadur ar skoazellerezed-mamm pe en Erlec'hioù Skoazellerezed-Mamm
16	Digeriñ ar stignad DESK da goskor ar magourioù, d'ar skoazellerezed-mamm ha da vicherioù all
17	Kemer perzh e kuzul-akademiezh ar yezhoù-rannvro evit sikour diorren ar c'helenn divyezhek en departamant en ur reiñ da c'houzout ezhommoù an tiriad
18	Kenderc'hel da lakaat an Departamant da gemer perzh er c'houlzad bloaziek evit brudañ ar c'hentelioù brezhoneg d'an oadourion (pennad el lec'hienn genrouedad, skignañ ar skritelloù, ...)

TREDE AHEL
Ober gant ar yezh dre gomz ha dre skrid en darempredoù gant ar c'hevredig

Evit lakaat ur yezh da vevañ war an dachenn foran e ranker liesaat an digarezioù d'he c'hlevet ha d'he c'homz war ar pemdez, en darempredoù labour pe gant ar geodedourion.

19	Kas da benn en un doare reoliek un enklask war barregezhioù yezh gwazourion an Departamant (respontoù roet a-youl gaer : pet yezher, peseurt live, bugale en deskadurezh divyezhek, darempred gant ar yezh...), ha war al live asant, efedusted an diarbennoù
20	Lakaat war-sav un ober kelaouiñ war ar stummadurioù micherel war ar brezhoneg (stajoù hir pe stummadur KBMPT) evit gwazourion an Departamant
21	Kemenn divyezhek war responder an Departamant ha divyezhekadur ar c'hemennoù gortoz
22	Kenderc'hel da akuizitañ levrioù brezhonek gant mediaoueg an Departamant
23	Kenderc'hel da harpañ an obererezh divyezhek war tachenn ar sevenadur hag e stern ar programm Sevenadur ha kengred da skouer